

RTCA Radio Technical Commission for Aeronautics

RTCA és una organització privada sense ànim de lucre que desenvolupa recomanacions en àmbits com la comunicació, la navegació o la vigilància i gestió del trànsit aeri que són utilitzades per la Federal Aviation Administration (FAA) dels Estats Units d'Amèrica i també pel sector privat.

Creada l'any 1935 amb el nom de Radio Technical Commission for Aeronautics, RTCA està integrada per més de 250 organitzacions governamentals, acadèmiques i de la indústria, tant dels EUA com d'arreu del món.

Des del mes d'agost, la UPC també és membre de RTCA, de manera que es disposa d'accés il·limitat a totes les recomanacions i altres documents de la biblioteca digital de RTCA.

La consulta de les referències de tots els documents disponibles es pot fer a través de l'adreça <http://www.rtca.org/doclist.asp>, i per obtenir el text complet només cal adreçar-se a qualsevol de les biblioteques de la UPC.

Subscripció a les revistes electròniques de l'editorial Springer

El Servei de Biblioteques i Documentació ha subscrit, a través del Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya (CBUC), el paquet de revistes electròniques de l'editorial Springer. Amb aquesta nova subscripció, la comunitat universitària accedeix a una altra gran col·lecció de revistes de grups editorials que se suma a les ja disponibles a través de Biblioteca: Kluwer, Blackwell, Elsevier, Wiley, etc.

Aquesta nova subscripció permet l'accés a gairebé 500 revistes electròniques de l'editorial Springer, d'àmbit multidisciplinari però amb un gran pes en les ciències pures i la medicina. La cobertura cronològica d'aquestes revistes és de l'any 1996 en endavant.

Aquesta subscripció permet
l'accés a 500 revistes
electròniques d'àmbit
multidisciplinari

La llicència signada amb aquesta editorial permet l'ús dels articles de les seves revistes en les intranets docents.

Del llistat consultable a través del web, els títols disponibles en text complet són els que tenen el símbol d'unes ulleres a l'esquerra del títol, la resta inclouen només la referència al document original:

<http://www.springerlink.com/>

Aquests són exemples d'alguns títols representatius d'Springer disponibles a Biblioteca:

- Acta Informatica
- Algorithmica
- Annals of Combinatorics
- Computational Mechanics
- Continuum Mechanics and Thermodynamics
- Electrical Engineering
- Environmental Management
- Journal of Geodesy
- Knowledge and Information Systems
- OR Spectrum
- Requirements Engineering
- Research in Engineering Design
- Rock Mechanics and Rock Engineering
- Structural and Multidisciplinary Optimization
- VLDB Journal

Exposició itinerant "Cap a una nova comunicació científica"

El Servei de Biblioteques i Documentació ha organitzat l'exposició "Cap a una nova comunicació científica", amb l'objectiu de difondre la situació actual de la comunicació científica a tota la comunitat universitària, especialment al personal acadèmic, als becariis de recerca, als doctorands i altre personal investigador de la UPC.

Aquesta mostra, que estarà al llarg d'a-

quest curs acadèmic durant dues setmanes a cadascun dels campus de la UPC, reflecteix l'evolució recent, el panorama actual i les perspectives futures de la comunicació científica des del punt de vista dels seus diferents protagonistes: els autors, els editors, les universitats i les biblioteques.

L'exposició estarà a l'EPSC fins el 14 de gener i posteriorment a l'EUPM.

Biblioteca per matèries biblioteca.upc.es/acmat/

Recursos d'informació en arquitectura

L'apartat d'arquitectura de *Biblioteca per matèries* ofereix una selecció de recursos electrònics realitzada per bibliotecaris de la UPC especialistes en els recursos d'informació d'aquesta disciplina. El seu objectiu principal és donar suport a professors i investigadors de la comunitat universitària de la UPC.

Biblioteca per matèries s'estructura en àrees que van del més general al més concret i que apareixen a l'esquerra de la pantalla. Un cop seleccionada cadascuna de les diferents matèries apareixen, a la dreta de la pantalla, els recursos corresponents. És important destacar que el signe + al costat d'algunes matèries indica que hi ha més submatèries amb recursos associats.

Entre els tipus de recursos que es poden trobar en l'apartat d'arquitectura, destaquen els següents:

Bases de dades

Les bases de dades són una eina bàsica per trobar què s'ha publicat sobre un tema concret a les revistes especialitzades (moltes de les quals estan consultables en text complet a les biblioteques de la UPC). Per a l'elaboració d'una recerca exhaustiva i actualitzada en un tema d'estudi, resulta imprescindible la consulta a les diferents bases de dades disponibles a Biblioteca.

Avery: constitueix un bon recurs per buscar informació a revistes d'arquitectura d'àmbit internacional, però especialment a les revistes americanes. Produïda per l'Avery Library de la Columbia University de Nova York, conté referències bibliogràfiques d'articles d'unes 800 revistes d'arquitectura publicades en més de 40 països des dels anys 30

fins a l'actualitat.

RIBA Online catalogue: es tracta d'una eina especialment adequada per trobar informació a revistes d'arquitectura europees. Aquest catàleg, de lliure accés a través d'Internet, recull informació sobre el fons de la British Architectural Library del Royal Institute of British Architects des de 1978. Inclou referències d'articles de més de 400 revistes d'arquitectura publicades a 45 països.

Catàleg del COAC: aquest recurs es troba disponible a través d'Internet i resulta imprescindible per trobar informació a revistes d'arquitectura espanyoles. El catàleg de la Biblioteca i Centre de documentació del Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya permet la consulta del fons de llibres, vídeos, legislació, i gran part dels articles de revistes i retalls de premsa que es troben a les biblioteques de les diferents demarcacions del COAC.

CSIC-ISOC i CSIC-ICYT: les bases de dades del Consejo Superior de Investigaciones Científicas són especialment útils per buscar informació publicada des de 1975 a revistes científiques espanyoles especialitzades en temàtiques molt diverses. CSIC-ISOC se centra en tots els aspectes de les ciències socials i humanitats (incloent arquitectura i art) i CSIC-ICYT tracta la ciència i la tecnologia (incloent construcció). Aquestes bases de dades proporcionen també informació sobre informes, comunicacions, actes de congressos...

Web of knowledge: aquesta base de dades permet cercar informació de forma transversal sobre arquitectura a revistes anglosaxones especialitzades en altres temes

com l'educació, l'art, l'enginyeria o la informàtica. Web of Knowledge és la plataforma de consulta de les bases de dades ISI: Web of Science (Science, Social Science i Arts & Humanities) o Current Contents Connect (bases de dades de sumaris de revistes dividida en especialitats) entre d'altres. A més de revistes, també buida altres tipus de documents com les actes de congressos o recursos web.

A través de *Biblioteca per matèries* també es poden trobar pàgines web que els bibliotecaris especialistes han seleccionat seguint uns criteris de qualitat

Revistes electròniques

A través de Biblioteca es pot accedir al text complet de les revistes electròniques de l'àrea d'arquitectura subscrites, majoritàriament, a grans paquets editorials (Elsevier, MIT Press, etc.). També hi ha enllaços a revistes electròniques gratuïtes i a revistes publicades pels departaments de la UPC: *Documents de Projectes d'Arquitectura (DPA)* i properament la col·lecció *d'Annals d'arquitectura*. A partir del gener de 2005, es podrà accedir també a les revistes de la sèrie d'humanitats (que inclou revistes d'arquitectura) del paquet JSTOR.

Cal destacar que algunes revistes electròniques permeten rebre els sumaris dels nous

números a la bústia del correu electrònic a través de la base de dades de sumaris del Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya (CBUC):

<http://sumaris.cbuc.es/>

Llibres digitals

En aquest apartat s'accedeix a una selecció de llibres oferts per diferents proveïdors dels quals destaquen els diccionaris especialitzats en art i arquitectura de la col·lecció Oxford Reference Online, els llibres publicats per Edicions UPC, així com llibres digitals d'accés lliure a través d'Internet com, per exemple, *Los diez libros de la arquitectura* de Vitruvi.

Recursos web

A través de *Biblioteca per matèries* també es poden trobar pàgines web que els bibliotecaris especialistes han seleccionat seguint uns criteris de qualitat. Les biblioteques conviden a tots els usuaris a suggerir recursos web perquè siguin inclosos en aquest apartat.

Per a conèixer el funcionament de qualsevol d'aquests recursos, les biblioteques de la UPC ofereixen formació a mida a nivell individual i per a grups. Dins d'aquesta darrera modalitat, cal destacar el curs de 10 hores destinat a investigadors que imparteix periòdicament la biblioteca de l'ETSAB. Per obtenir més informació, només cal apropar-se a qualsevol biblioteca de la UPC, o consultar el portal Biblioteca:

http://biblioteca.upc.es/sesfor_2004/

“Informacionalitzant” les assignatures: la col.laboració entre docents i bibliotecaris

Tots els canvis generats en els darrers anys al voltant del món de la informació (sobreebundància, complexitat en l'ús de la informació electrònica, necessitat d'avaluar i filtrar qualsevol informació a l'abast, etc.) han motivat que les biblioteques universitàries orientin part dels seus esforços a convertir-se en agents actius de formació en la cerca i ús de la informació científico-tècnica.

Algunes biblioteques europees, sobretot d'universitats del Regne Unit i de França, d'Àustria o dels Estats Units d'Amèrica, ja tenen una dilatada experiència en capacitar els alumnes en les anomenades habilitats informacionals. Però, què vol dir que una persona disposi d'habilitats informacionals? Doncs que aquesta és capaç de reconèixer quan necessita informació i té l'habilitat per a localitzar, avaluar i utilitzar-la de forma eficaç. Aquestes competències la capaciten per a aprendre de manera independent al llarg de tota la seva vida.

Estudis realitzats en les universitats d'alguns d'aquests països pioners demostren que aquells alumnes que han rebut formació en habilitats informacionals obtenen millors resultats acadèmics i el seu ritme d'aprenentatge és més ràpid que el de la resta de companys.

En la majoria de centres d'ensenyament superiors francesos, els resultats d'aquests estudis han donat lloc a la posada en marxa

d'una formació obligatòria en l'ús i accés a la informació en els primers cursos de totes les titulacions.

El nou escenari europeu universitari promou l'aprenentatge centrat en la recerca i en la comunicació dels coneixements adquirits. Aquesta nova orientació dels estudis superiors donen cabuda al desenvolupament d'accions de formació que capacitin els alumnes a realitzar cerques d'informació de qualitat.

Les biblioteques de la UPC ja ofereixen activitats formatives fora de les aules per potenciar les habilitats informacionals dels estudiants

És en aquest nou entorn d'aprenentatge en què la col.laboració entre el professor i el bibliotecari pot esdevenir clau i de gran utilitat per a l'estudiant: el professor planteja als seus alumnes problemes similars als que es trobarà en la seva vida professional i aquests, a partir dels seus coneixements sobre la disciplina i d'habilitats conegudes com transversals –entre elles les informacionals– els resolen superant així les assignatures.

Si es vol articular el més estretament pos-

sible la formació en l'ús i accés de la informació amb la formació disciplinària, la competència informacional ha de ser impartida cooperativament entre docents i bibliotecaris: mentre el professor és qui ensenya habilitats específiques al seu camp temàtic, la funció del bibliotecari és la de formar en habilitats genèriques.

Actualment, les biblioteques ja ofereixen activitats formatives fora de les aules per a capacitar els estudiants de la UPC en les habilitats informacionals necessàries per a l'elaboració d'un treball vinculat a una assignatura o per a realitzar el projecte o treball final de carrera.

En alguns casos també es realitza una col.laboració dins l'aula. Així, quan un professor que imparteix una assignatura de primer, segon o tercer cicle ho sol·licita, els bibliotecaris especialistes en els recursos d'informació de la temàtica de la disciplina, assisteixen a l'aula i presenten les principals fonts d'informació que poden ser útils als estudiants per a realitzar el treball plantejat pel professor.

El professor dissenya els continguts de l'assignatura i proposa un projecte a realitzar als alumnes. En base a aquest, el bibliotecari –conexedor dels recursos d'informació disponibles sobre la disciplina i de com avaluar-los– dissenya i imparteix un programa per a cobrir les necessitats informatives reals i així els alumnes poden realitzar el projecte plantejat

pel professor.

Totes aquestes accions formatives han estat avaluades pels alumnes i pels bibliotecaris formadors, i els resultats han estat molt positius. L'estudiant manifesta haver assolit habilitats informacionals i de comunicació bàsiques que li permetran no només fer un millor ús de la informació sinó també desenvolupar el seu pensament crític. Són habilitats que podrà aplicar al llarg de tots els seus estudis i també en la seva vida professional.

Vista la importància d'integrar les habilitats informacionals en el projecte curricular de l'ensenyament superior, des del Servei de Biblioteques i Documentació es convida a tot el professorat de la UPC a reflexionar sobre la vinculació d'aquestes habilitats en la matèria de la seva especialitat. Així mateix, aquells docents que desitgin rebre el suport d'un bibliotecari per a “informacionalitzar” la seva assignatura, poden adreçar-se a la biblioteca del seu centre o fer ús del formulari que es troba a Bibliotècnica:

http://bibliotecnica.upc.es/sesfor_2004/formulari_estudi.asp

Marta Roca
Servei de Biblioteques i Documentació

Oxford Reference Online (ORO) disponible a Bibliotècnica

El Servei de Biblioteques i Documentació ha subscrit a través del Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya la versió Core collection de l'Oxford Reference Online (ORO):

<http://bibliotecnica.upc.es/oro/>

Aquesta base de dades conté 100 diccionaris lingüístics i especialitzats en línia, alguns d'equivalències a altres llengües, publicats tots ells per Oxford University Press.

La multidisciplinarietat dels diccionaris és pràcticament total, la qual cosa permet fer cerques a àmbits temàtics concrets: l'art i arquitectura, les ciències ambientals, l'economia, la informàtica, la física i la química, les matemàtiques, etc.

La base de dades ofereix moltes eines per aconseguir la recuperació d'informació pertinent, independentment de si la cerca ha estat feta a un diccionari concret, als diccionaris d'una matèria o a tots els diccionaris de la base de dades al mateix temps:

- Disponibilitat de diversos operadors i límits de cerca (operadors booleans, comodins de caràcters alfanumèrics,...).
- Obtenció automàtica de definicions amb paraules semblants a les busques.
- Visualització d'entrades que el sistema ofereix com a relacionades amb la cerca feta.

- Navegació per l'índex alfabètic de les entrades de tota la base de dades, d'una matèria, o d'un diccionari específic.
- Accés a una àmplia selecció de pàgines web relacionades amb les matèries de la base de dades, així com amb els diccionaris que hi ha sota cadascuna de les matèries.

Per altra part, l'elaboració de qualsevol treball de recerca es veu facilitada gràcies a les referències bibliogràfiques exactes que el sistema genera de cadascuna de les definicions recuperades, amb la possible tramesa per correu electrònic de tota aquesta informació.

Finalment, cal tenir present que la col.lecció d'obres de referència que proporciona ORO constitueix un recurs totalment complementari al fons de llibres electrònics, també disponibles a Bibliotècnica:

- Safari:** <http://bibliotecnica.upc.es/safari/>
- NetLibrary:** <http://bibliotecnica.upc.es/netlibrary/>
- Llibres d'Edicions UPC:** <http://bibliotecnica.upc.es/EdUPC/inici.asp>

Nova versió del gestor de referències EndNote

El Servei de Biblioteques i Documentació posa a disposició del personal docent i investigador i del personal d'administració i serveis de la UPC el gestor de referències EndNote 8, que substitueix l'antiga versió 7.

EndNote 8 permet organitzar i citar referències en qualsevol llengua i crear bases de dades de mida il.limitada

EndNote 8 permet la creació de bases de dades personals de bibliografies, ja sigui mitjançant la introducció manual de referències, la importació d'aquestes des de bases de dades consultables per Internet o a través de la consulta directa de bases de dades des del mateix gestor.

Respecte a la versió anterior, EndNote 8 ofereix les següents possibilitats:

- Importar, organitzar i citar referències en qualsevol llengua
- Crear bases de dades de mida il.limitada
- Emmagatzemar notes i resums més llargs que en la versió anterior
- Citar documents electrònics utilitzant les noves plantilles de referències (revista electrònica, llibre electrònic, base de dades en línia, etc.)

EndNote es troba accessible des de la pàgina “Gestors de referències bibliogràfiques” de Bibliotècnica: <http://bibliotecnica.upc.es/gestors/> o directament des de la intranet de distribució de software de la UPC: <https://intranet.upc.es/distribucio>.

Balanç de la primera edició d'ALE impartides per les biblioteques

Per tal de formar els estudiants politècnics en l'ús i accés a la informació científica i tècnica, el Servei de Biblioteques i Documentació disposa d'un ampli programa de formació adaptat a les necessitats dels estudis que s'imparteixen a les diferents escoles i facultats de la UPC.

A l'inici del curs 2003-2004 es va endegar un programa d'activitats formatives amb reconeixement de crèdits i els estudiants de qualsevol dels campus de la UPC es van poder matricular a les següents activitats:

- Com trobar la informació que necessites: la clau de l'èxit per als teus estudis (1 crèdit)

dit)

- Els recursos d'informació i documentació politècnics: accés, ús i gestió (1,5 crèdits)
- Com trobar i gestionar informació tècnica: la clau de l'èxit per la l'elaboració del Projecte/Treball Final de carrera (1,5 crèdits)

El nombre total d'assistents va ser de 180 i la valoració dels estudiants va ser molt positiva.

Per al present curs 2004-2005 s'han programat noves activitats formatives a tots els campus.

FEED back

TEch té una periodicitat trimestral.
Aportacions i/o suggeriments: Info.Biblioteques@upc.es
Redacció d'aquest número: Laia Alonso, Ester Badia, Marina Casadevall, Marta López, Fani Díaz, Marta Roca, Anna Rovira, Anna Viñas.
Servei de Biblioteques i Documentació. UPC
Jordi Girona, 31 08034 Barcelona
Tel. 93 401 60 79